

HLAS UKRAJINY

Orgán hájící samostatnost Ukrajiny.

Redakce a administrace v Písku, Rybářská ulice č. 2. (Bohdan Hrejňák). — Rukopisy nutno zaslati redakci v Písku. — Vychází třikrát měsíčně. — Předpůl se na celý rok s poštovním zásilkou Kč. 30. — Jednotlivá čísla 50 hal. — Rukopisy se nevracejí.

Vydání pro Prahu.

Národe československý!

Byla doba, kdy Tvá draha vlast popila mým krajem z celé Ukrajiny pohostinství.

Přišel jsi nás, národe československý, jako své bratry z nosky nám přistřeš, abychom po krvavých bojích za drahou vlast Ukraynu odpočinuli, očekávajíce spravedlivého rozhodnutí Velmoč — leč barbarský zákon nětí ještě daleko silnější.

Odebrali vám nás poslední majetek — kout Východní Halče a my nyní ocitáme se na rozcestí, neznajíce u nevdouci, kde a u koho bleskni beutnické příslušce.

Národe československý!

Vzhledem na tyto lidi; všeobecný lidstvo národ, který lze sputit na shru zařazených obřadů, jest jeden z těch, kterého dnes uplakávají Beny, Štěti, ba i celé světové lany v daleké, drahou, porobené vlasti.

Lidé ti přišli do Českoslovinska, a byly všechni odzbrojeni, internováni a osudu svému ponecháni. (Viz toto.) Cekal, až Dukota, která měla zásady sebeúčeného národa, rozhodnout ukrajinskou otázkou Východní Halče, jak tohož od státního vyžaduje historické právo! Uplynulo několik let a přišel den 14. března r. 1923, kdy historické právo ukrajinského národa bylo vandalsky pošlapáno a tisíce a tisíce ubočného lidu, který trpěl skoro po celém světě nouzou, hledal a ztrámu nevý dnes kam by hlavu sladilo.

Národe československý!

Jak veliký počet tohoto utaženého národa sputit lze na této fotografii, zrovna tentýž počet nemohl své dočkati spravedlnosti a nacionální solidarity, která mu všemu pravem — pravem boleským jest již po staletí pjetnávána a odpočívá ze každý spánek ve spoště možnosti, které rovy. Ečko trpitelů ukryvají za spravedlnost a svobodu národa.

Národe československý!

Hrdinové, rekou nedočkali se, aby uvěděli osvobozenou vlast a proto ti, kteří zůstali na živu v den všeobecného protestu jak doma tak i v cizině krátki k oněm hrobům, aby zapálili tlivilé před ostatky svých bratří a zapříšili, že tak jak om počeli životy své, tak i ti, které lze na této obřadních sputit, obětuji svůj život do posledního dechu.

Bohdan Hrejňák:

Aby bylo jasno.

Přišli bych si z hrobů daleko, aby to, o čem budu psát, četli v premi řadě všichni Ukrajinci v Československu.

Je mi ardečně líto, že to musím psát, ale je to nutno, ba do konce důležito.

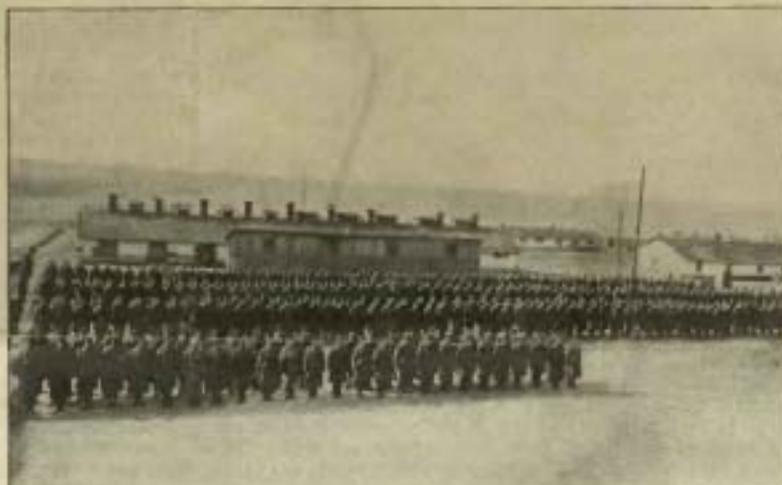
Mám před sebou tři velmi obsažné, poříčné dopisy. Dostal jsem všechně čtyři, ale čtvrtý zatím nemám. Poslal jsem ho jednomu všezenérnu ukrajinskému profesoru, aby si ho přečetl, posoudil a vrátil zpět.

Všimněme si tedy blíže těchto tří dopisů.

V prvním z nich těle se můj příslušník publicist, proč široká česká veřejnost nebyla náležitě upozorněna na to, že Ukrajinci hodlají v Praze veřejně protestovat proti rozhodnutí o Východní Halči? Nechápel jsem tomu a požádal věřit, jelikož vlast ani naše redakce

podobněho upozornění nedostala, byl jsem dosudem tomu uvěřil. A poněvadž jsem Ukrajincem, dotklo se mne inkové opomenutí velmi bolestně, neboť porozuměl jsem, že celá tato velmi důležitá zpráva se odbyla prapouhým kanceřáckým pochodem.

Projev všeobecného bolesti — bolesti, jež

Cásteček U. H. A. v tábore v Josefově poslouchají pořádky služby Boží v den všeobecného protestu 25. III. 1923.
(Fotograf: úřaj. knuček Ivan Jelc.)

dnes dřásá každého uvědomělého Ukrajince, odbyl lidé, jichž dovedou per vlast pravou 10 do 12 hodin dopoledne.

Ukrajinci, pro vlast jest třeba pracovat celý den, celou noc, bez odpočinku — do skonu.

Nevěřím prosím, že by se byla ona manifesterce nepokusila s nepečetěm, aby bylo pořadatelé v premi řadě rozuměli významu tohoto projevu a za druhé věděli o všem strašném utrpení, jež musejí snášet všechni, kdož byli nuceni přechoceti před Poláky a Rusy

Právod částeček U. H. A. v den (25. III. 1923) všeobecného protestu na hřbitově v Josefově.
(Fotograf: úřaj. knuček Iwan Jelc.)

Předplatné vyrovnejte na účet redakce u Živnostenské banky, filiálky v Písku.

1. Ukrajinci musí vytvořiti v republice Československé „Národní Radu Ukrajinskou“, která by shromáždila v sobě dosavadní Ukrajinské úřady. 2. Národní Rada Ukrajinská musí vytvořiti ukrajinské legie. Toho žádá dnes porobená Ukrajina, to se musí stát!

do časů. Aho, jsou mezi uprchlíky takoví, kteří chodí v lidových hadrech, kteří musejí se zříkati nejménějšího, kteří celé dny pracují a v noci přemýšlejí o tom, co se doma děje, kteří studují a při tom chodí po Praze s kručicím žaludkem. Jemuž jistí jednou dříve nestáčí! A v tomto postavení ocíli se lidé, ukrajinské duby vlastenci, bez jakéhokoli pravidla, pravě proto, že nechtěli se dát zabití a nebo nechtěli za živou umíti v polských vězeních. Všecko to připomíná hmotující národnostní citlivost u těch, kdož byli povoleni a národně přímo pověřeni tím, aby před celým kulturním světem odhalili bezmezné utrpení ukrajinského lidu.

Ano, národní vědomí a hrudost vyhnanců byla a zajisté jest naprostá slabá a noni teď dívňom, že manifestace nedostala svého řeči.

V druhém dopise jest tento stesk: „Sko-ro pět roků jest u nás vše ukrajinská emigrace a česká věřejnost setva o ní v l.“ Máme avé obrázkové časopisy, máme mohutný denní list. Co však povíděl tento list svým čtenářům o Ukrajincích, o jejich tužibech a o jejich utrpení, kterému nesl rovněž v celém světě. Sem tam nějaká náhodná poznámka, kterou si noviny samy opatřily bez písemného UKrajinců.

Nebudu uvádět až mnoho, jen tvrdím, že tato výuka jest oprávněná, neboť i „Hlas Ukrajiny“ za pár roku svého existování nejen neobdržel žádného informačního článku ale ani odpovědi na dotazy. Avtak vrátim se k listu českému. Výmluva, že český list nechtěl nic přejít — je spíš nesmyslná. Je to v jádru ontu vlastnosti podhodnosti a neschopnosti. Bylo-li tomu skutečně tak, že redakce českých listů odmítaly psát o ukrajinských věcech, pak nezbývalo nic,

než odvozit, troj- i x. čísločkou — sázet a stupňovat je do té míry, až by tato překážka byla odstraňena. To mluví z vlastní zkušenosti. Jaký potom div, že Prázané nevěděli si náležitě protestního projevu. Zde je práv obrovský rozdíl v silě českého a ukrajinského vlasteneckví.

Ukrajinci, což přišli ještě dříve Československu za dobrodružstvím, na základu a nebo pro zábavu? — Což naše příjemnost v Československu nevznikla nám vlastní povinnost, abychom všechni, do jednoho využili úsilovnou propagandu, aby každý z nás zdesateronásobně své síly, vělu a schopnosti, abychom na sebe upozornili. Příslušní jsme do Československa proto, že jsme nechtěli být zahynouti ani v pruských, ani v bolševických kriminalech. Příslušní jsme nem proto, abychom dokázali svého, že se vzdoučí a že všechni zhyneme pro svou porobenou vlast.

Konečně ve třetím dopisu přeje si jeden mladý český přítel, abych mu jasné vysložil, co chceme my Ukrajinci. „Zda-li úplnou samostatnost, či zda je samospráva v rámci federalizovaného Ruska?“

Tu českému příteli odpovídám, ale dříve než odpovím, rád bych slyšel, v kterém vlastně Rusku měla být tato samospráva? Zda-li v dnešním bolševickém mezu v případě bolševického pádu (v což koněčně nevěřím) s Ruskem, jež jest na emigaci? — Které ještě doporučí mě zásadu povídati, „nebylo a nebude.“

No, dráží příteli, ani s krvavými bolševiky, ani s porušatelskou byrokrací návštěvou nebudeme, neboť vidíme, jak tyto „nové“ ruske živly se zde vlnují. Proto mohu říci pouze jedno: Chceme úplně samostatnosti — chceme, aby Ukrajinský národ byl volojen mezi volými. Chceme, aby nás národ byl

platují členěci ve slovenské rodině o téměř i ve společenství všeobecném.

To je našim idealem a tužem každého uvědomělého ukrajinského vlastence. Za tuž myšlenku jsem hotov pevně obhájovat všecky své schopnosti, všecku práci a bude-li potřebi i život.

—b— V Praze, dne 23. dubna 1923.

K bližšímu styku.

Před nějakým časem měl jsem co dělati mezi rušskými studenty, ubytovanými v Místním chudobinci ve Vyšehradské třídě. Jest jich v Praze přes dva tisíce zpravidla na vysokých školách, ačkoliv na přednášky přijíždějí až dvacet. Když jsem jim to připoměl, stouchli do sebe usmívají. Snad je překvapilo, že se o ně něco vědělo vyučovat. Příslušní mi, že je možné, že jich tak málo chodí do přednášek, poněvadž při nerozumění četí. Nicméně zkoušky semestrové přijíždějí všechni.

Nevím, pokud vše co přišlo, odpovídá pravdě, poněvadž jsem neměl příležitost převedět se o tom. Mne, jakož Čecha, předně zarazila výmluva, že nerozumí česky a proto na přednášky nechodi.

Znám desítky puzení takové výmluvy. Je to v podstatě přeztrádění četiny, jež takovému velkomastovi zde se asi hodně zbytečnou a groto se ji neudí. A pak my jíme zvyklý Rusy řečet — ačkoliv si to naprosto nezaslouží. Rusové mají všecky důvody nechápat náš přichycet k nim, marně se ani ptají, čím si jí zasouzí.

Mně nenapadá dělat Rudiom výčitky za to, že se neumí česky. Zase nejsem všechni stejně, mnozí se naučili česitě dobře. Jí si při této příležitosti vzpomínám na pokyn v

kém. Tužení všech příštích a uzavření úctu s dosavadním životem, jsem duševní stav, který lze vycíti ze skloněné hlavy Jaremy i celého jeho postoje. To však jen na okamžik. Sláva koželuha jest příliš mocná a nemůže pochybat o tom, jak se náš hrdina rozhodne. — Pravdu, jsem boju a řeče krvavě, ale gam také tiché věčery, kdy kolab Hajdáničkem zazpívá, kdy seskupení na návsi pod molným oblacem budou naslouchati dávným zvukům. A člověk takovou podlívou Slaston v dalším obrazu. Hrdiny litov posoudíte jen dle obliku, jinak jom jí ve svých očích děti, která hukají slant vydávanou až k slámu. A třeba dál, jak rozjaření, pravé děti revoluce říkají krev dnu příštích, krepí v divokém rej očey nepodobitelné tváře ukrajinské. Verva, a jakom smělem ten okamžik podal, zastřílej některé technické vady.

Dolík k řeči v Lysence. Hrnou věc takovou řeč! Tím hroznejší, je byla, jest a bude, neboť jest přirodně zákonem, bojem o bytí ve většinu světa. Kolik malířů na takových scénách promítalo karmin v lerci! Eliašem čini v Hajdáničkách nejmík, dokonce to dělá po knoflíku, to jest docela doopravdy a s verou. Mladi, starí, muži, ženy, děti, vše v temné atmosféře koupe silou v chanticky zpás. A že skončí vřízáné pro koželuha, o tom nemí pochyb. Opravdu predvídali dálší ohrazení říkot a hýbení bojovníků. Jednou Jaremu opět rukou o stří, dumí a touží. Myšlenky jeho jsou daleko u Oxany. Leč atti smělec nezagenom na hrdinku epopeje a na dalším obraze věstí-

ku předvádět člověk, kdy Oxana svěřuje se mužemce, t. j. starému poljeptičse se svým tragickým mudrem. Zomfalství mladé ženy, stočený klid a desetiny výrovnance monášky vyjádří Slaston velmi žasné. V mazné notě flakonské až to jího lyrická písni. Sočiny se střídají, jich osmava děje židu. Vlude vltavu Hajdáničci potřebí nemávětě Poláky a schytatí jezovity. Dokumentováno jest to obrazem dalším: Polka a jezovit. Kolik nenávisti, kolik zludu v našíší tato dvě slova ve hruď bohatí! Není obád, nemí slitovali zemřití mudi. S dostatek to napovídá polohy vejma segulní mezi. Tak se stalo v Umáně, kdež bylo ikáni, bylo porušené.

V dalších ilustracích zůstává Slaston věren literární předloze. Lič na pr. neocelkověné shledání Jaremy s Hontou, vědecem Hajdáničků. Dramatický okamžík, kdy Honta něž své dva syny proto, že jsou z matky Polky a katolický, dal umíjet křtu nevěstného dřímu. Zomfalství nad činem, který diktovaří křsa k vlasti vyjádří umělec v postavě Hostově velmi opravdově. Tragickou smrt Jaremovou končí cyklus. Záštupcem v dálí se zdrácejícími kožíškami charakterisovaný epilog: „Pomnuli Hajdáničci, ven sláva zůstala.“ Způsob, jakým Oxana Slaston se vžil v ovzduší epopeje, ještě prozrazuje umělce. Jsou-li kde jaké nedostatky technické, pomíjme jich rádi, vědouce o výkonnosti. Umělci mohou znamenitě staví se po bok velkých ilustrátorů.

(Pokračování.)

FEUILLETON.

Karel Němc:

Malířství a malíři na Ukrajině.

Umělci-illustratörni, kteří slívia by nepomíjeli s ilustrovanou knihou, nemí mnoho. Ta kový I. Doré, H. Daumier, J. Manes nebo L. Marcol nerodí se často za století. Ilustrace jejich jsouce hotovými uměleckými kusy, povyšují se nám na samostatnou uměleckou opus, která jsou nám i bez tekstopisu doprovodují jasna, ba v některých případech by toto jenom někdejšel. Jestliže Ukrajinci vydávají v samostatných cyklických Slatnovovy ilustrace k Sezenkovým Hajdáničkám, je patrné, kterak přiblíží na umělcovu tvorbu. Ne jako poskytovod k národní epopeji, leč jako samostatné dílo tvystupují zmíněné kresby. — Všimněte si, jak v dalších kapitolách říká Slaston svoji dílu. V proudu následujících děl vypomíná Ševčenko toho, jak poslouchával v době dětství dětský zpěv a kresby. To se výborně hodí. Slatnovové kresby rodinného září, kde všechni, starí, mladí poslouchají slovem starého patřiarchy. Místo teplo domova vane z toho lesu a přenáší vás v dobu, kdy jste poslouchali rádi poslouchátky mladí.

Děd tedy vymávaje a sledujeme trochu i osnovu dílu, pohled jíže je v ilustraci vytlačen. Jaremu po známých událostech, jež se sbíhly s jeho milou Oxanou, vstupuje k Hajdáni-

Mezi bratry.

Rvou-li volové, mají-li koryta plná? — Nemuseli bychom se michtati do této záležitosti, povinnost však nás, bychom promluvili k nespravedlnosti té, jež nevede jít k zdravému rozumu. Republika Československá dopřala svého času ubohým emigrantům z Ruska své pohostinství a bratrsky ujala se celé této emigrace, jednak poskytla jim práce, jednak umožnila všem, kdož studií svých nemohl dokončiti ve své vlasti a tak poskytla i tém možnost dale se vzdělávat.

Rusku, kde po řech nedřík pobytu v zajateckém tábore předčíl jsem ruským negromotným vojákům zprávy z bojiště, při čemž jsem se ruštinou nikdy před tím nezabýval. Obdobou se domýšlím, že i naše četníci jde Russům tak lehce k dahu jako mně ruština.

Nevěřím, že by Rus, uči se četníci, nevěděl z toho užitek. Nám ruština olevovala dvě do duše, ruština nás divila se na vše se světového hlediska. Naopak zase četníci, součinní, mohli by Rusu nasdíti osvícenostem nacionálnímu, kterého on skoro nezná. On vždy spíše, že viděl celý svět, toužil se mysliteli vzdále jinde, jenom ne doma. Ze vlasteneckého ducha naši četníci Rusové vycituji, dokazuje četně jednoho ruského studenta nad tím, že mi vzdělávají i takové názvy, jež po celém světě jsou stejně. Tak mi uvedl, že místo teátr hikáme divadlo, místo binoklu jmenujeme dalekohled atd. Bylo by jen pošefství, aby Rusové pochopili, že jsou k tomu byli donuceni a že to byly jediné naše snaha a péče o jazykovou čistotu, která nás chránila v německém obléžení. Neškodilo by ani jiné dbát více o čistotu jazyka, zejména pokud se technických slov týče.

Co mě však překvapilo, byly zvláštní názory několika studentů. Když jsem pátral po tom, jak si vyzývají dnešní úpadek Ruska, nedostal jsem žádné určité odpovědi. Zaprodat lidé svedli přy lidu, aby rozvrstili Rusko, likali mně. A nebyly to žádné děti. Ani slova o českém strašném režimu, ani slova odspouzení pro jeden milion českého lidu ruských Hechticů, kteří město aby pracovali na zvelebení Ruska, rozváželi národní peníze po celém světě, aniž co mužíkovi doma chybělo nejméně. Ani slova o politici. Naopak sebevědomě bylo mně řezeno, že v Rusku bylo svobody více než li dost, mnohem více než li na nás. Jeden ze studentů dozvěděl honosivě prohlásil, že právě projel různou Evropou a že všecky občanské svobody, které tam našel, jsou mu k smíchu a nedají se ani zdaleka přivratit k tomu, co bylo v Rusku. To popudilo jiné dva studenty, kteří prudce začali odpovídat, dokazujíce, že v Rusku nebylo svobody shromážďovat, že dělníci neměli se tam sdružovat na ochranu svých zájmů atd. Vznikla z toho hádka.

Je opravdu s podivem, jak ani hukobě ponízení vlasti a vlastní utípení a bloudění světem, nedovede přivést takové naskoky k aprobátněmu pochopení příliš nějakého. Snad důležitý synek byl synem nějakého ruského generála, takže by bylo klividou činiti ho zodpovědným za jeho zálepemost.

Bolužel, že zaslepení generálové v Rusku měli tolík moci a rozhodovat o všech, o jichž významu neměli potuchy. Jejich zaslepěnost a celé ruské byrokracie vytvořena byla toho Ukrajincům po samosprávě. Když jsem však dvár třetí a opovržlivě řekl: Nebylo a nebude! Nebylo jím nic jiného než nendivit k vladnocenství Ruska a toho po úplném odtržení se od něho. Může jím to někdo zaržít?

Ta krátká odpověď milovala za celé knihu. „Nebylo a nebude“ — v tom dost možná zkoušený psycholog našel by přiznání viny. Proč tak urážlivě stručně, proč likat „nebylo“,

Dovidáme se však, že vzdělávání tohoto lidu není takové, jak by bylo možno očekávat. Zajisté, že čestní pedagogové ve svých výkladech nepřednáší o černosotsnéneckých Romanovech vykládají si to jiné však mimo školu nejdrastičtějším způsobem při zpěvu „Bože, caru chraň!“ Zná to snad jako v báji. V republice Československé, ve státě to demokratickém a pokrokovém, přece jsou tyto báje. Prozatím neprozradíme, kde to jest, ale dojdou-li nás ještě jednou tyto zprávy, dovolíme si promluvit znak.

když se na místost nikdo neodvídával, běželo o to, proč tak hrubě a upovržlivě, když šlo o vše četného národa? Vane z té odpovědi duch Pobědonoscev, který ne prosil znameným výrokem, že všecko načítali Russu vrcalo z toho, že děti mužíků a pánských sloužek vzdělávaly se ve školách.

Pobědonoscev je výjimkou mezi ruskými státníky. Jeho nendvist k novotám a tím i ke všemu, co mohlo lid kulturně a hospodářsky posvědčit, byla živou vztékem, že život nechtěl se podřídit jeho rozkazům. Stejný despota a rádec carů, který se domníval, že tim plní přikaz nebe. Jaký tu rozdíl mezi západem. Tam už od věku znali, že čím zámožnější bude sedlák, tím lepší pro státní pokladnu. Sedlák anhy osvobození říši podporovaly. V Rusku ne. Tam mužík padající pod silou cíny, byl spíše den ze dne chudák. Nikdo se nestaral, aby se hospodářství po způsobu západníkům, tolik chválený „mir“ bylo vlastně nejhranžidlnějším dusitelem všechno pokroku a všech podnikavostí. Mužík byl tak chudý, že mnohdy nemohl zaplatit ani několik kopejk domu. A když nějaký car chtěl provést nápravu, bylo mu nejdřípativo chutnat všechny, co má proti násilné rasifikaci velmi malo vylíček na úspěch. Nechceme tvrdit, že v tamtému kraji jsou sami Ukraineri, ale však tamější lidu po krátkých se znali k jízdním kůňům by zajisté posloužili ukazatelům v isykovém habyni, v němž tento kraj vězí.

Tyto nefástečné poměry vznily tedy nám bratřím Ukrajincům do rukou zbraň separatismu. Neodsuzujeme je za to, my bychom v takových poměrech také nebyli jináči. Hledíme je pochopit, hledíme jim prospekt a učme je, aby na poslání svého národa nehlédlí se stanoviska protiruské a protipolské nendvisti, nýbrž se stanoviska budoucího Svatého Slovenských Štátů. Ukažujeme jim, jak my jsme se domohli naší politické svobody a jak nyní usilujeme o to, abychom i hospodářsky stali se neodvislými. I na ně to čeká, ani jim nezbude nic jiného, než-li každodenní všechnu drobnou práci a vzděláni se dopřít k člum, o něž usilují.

Ze všeslovanské jednoty.

(Od našeho pravidelného zpravodaje.)

V Praze je spolek, který se jmenuje Všeslovanská jednota. Tato pořádala dne 13. t. m. na Žofíně v Praze schůzku. Byl tu n. ruský spisovatel Kotomík, mluvil tam zástupec bělohváských studentů, mluvilo se proti židům a mnoho ještě jiných věcí. Schůzka předsedal profesor Štěpánek.

Nás nesmí nikdo ze Všeslovanské jednoty podezívat z toho, že se stavíme proti nějprádelství. Naopak, jsme přesvědčeni, že chceme všechni uvědomit Česi přispět k rozkvětu vlasti a celého státu. Věříme, že v rozkvětu vlastní země vidi členové Všeslovanské Jednoty cestu, která povede a končí v jednotě i státnosti budoucnost Slovanstva.

Nás Ukrajince vždy zaráží pouze ta očekává, že se o nás všebe na schůzích nemluví. Na Podkarpatské Rusi jsou podle řečené, iž na zcela všechny schůzky mluvili, sami Rusové a pokud tam nejsou, musí přy se tam vychovat. Uvědomili, zdatní bojovníci za vše-

slovanskou jednotu musí přy odtud vycházet do Ruska a zákládat ho při všechnovanské i-dej. To chceme i my Ukraineri, nechápeme však, proč by měli mluvit pouze rusky.

Bože, jak je totiž všecko navinuji my! Podkarpatský lid žádá si knizek z vellké Ukrajiny, kteří mluví t. zv. kijevskou čili maďarskou nářecí jazykem Ruska. Čechové priblížíji tuto skutečnost a chtěj, by tomu bojovníci nemohli mluvit také jiným nářecím slovenským? — celý kraj násilně porušit. Pravida, jenom některí Češové. Můžeme jim s klidem říci, že to nepuje. Ukrainský lid nechce ani hukobě nářecí — nejlépe, jak jsem už řekl, rovnou kijevskiné.

Skutečných Rusů je na Podkarpatské Rusi velice málo a má proto násilná rasifikace velmi malo vylíček na úspěch. Nechceme tvrdit, že v tamějším kraji jsou sami Ukraineri, ale však tamější lidu po krátkých se znali k jízdním kůňům by zajisté posloužili ukazateli v isykovém habyni, v němž tento kraj vězí.

Příšeměli o těchto věcech, nechceme se michtat do vnitřních poměrů Československa. S české strany projevujeme se strach o Podkarpatskou Rus a rozhodně se zamíří pokusy halických Ukraineri, kteří tam chtějí zanést své nářecí, kterým Češi někdy hikají vasilkovitina. Mohli by přej tam vzniknosti novým irredentism, usiljeti o odtržení Podkarpatské od Československa. Také se tam už objevily a většině se prodávají mapy Velké Ukrajiny, v nichž je Podkarpatská Rus zakreslena jako její součást.

Se stanovisku ukrajinských zájmů podobně věci námo odsoudil. Nutnou mali za to, že podkarpatský lid pod českou správou velmi hrav rezil jak kulturně, tak i hospodářsky a že mu někdy nepadlo chtít se odtrhnout od Československa, kromě snad některých jednotlivců, kterým běží o všecko jiné, jenom ne o zájmy podkarpatského obyvatelstva. Když nám Ukrainerům bylo dánno všecko to, co mají dnes obyvatelé Podkarpatské! Jak bychom byli spokojeni. Jsou proto všecky strachy o Podkarpatskou Rus a české strany přehnány a dílně bezdůvodné.

Zvítězil kijevskina na Podkarpatské Rusi, bude z ní pravě tak pevný most k slovenským východním zemím, jako kdyby tam byla zavedena násilná ruština. Přestanou se však nezájemnou nedůvěrou a nehledejme ve všem jen známky rozkladu. Mnichovářnost v jednotě, nikoliv jednotvářnost.

Na schůzi Všeslovanské jednoty byl jedním účastníkem podán včelní očomá nářek. Žádal, aby na všech školách v Československu bylo zavedeno píšťalné vyučování slovenským jazykem. Nežle upříli, že to je jediná spolehlivá cesta k poznání a shljení všechny řeči. Pan učitel řekl přímo, že neznam jazyky slovenské je zvláště pro Čechy důležito věci. Očekálo by to při jejich duchu od německého národa. Jistě je pouze tu, že Slované dosud mali se znaji a že spoluhráči může se zakládat jen na poznání společných zájmů, kulturních snah, usnění atd.

Učení se slovanským jazykem bude věnováno k národnímu separatismu všechny. Jako západ zůstal kultura od starých Římanů, Římané od Řeků, Řekové zase od římců, tak nám my Slované nesmíme se hřát přiznat, že jsme učenky národa a že je my na nás, abychom dědictví ranního získali z fondu národního ducha.

Ta, že s důbrým vývratem se na západě trál očkovitě, nemá nás svědčit k tomu, abychom říkali, že je všecko řešné. Co tam bylo vymyklo, musíme na vybudovali malutných států, co tu pracovali Slovenských duchů na rozvojovém tělech bytu jak hmotného, tak i duševního?

My Slované jistě dleto budeme se učit od západu, buď někdo nesmí se usavřat skutečnostem a vymozdostem cizích. Jde jen o tu, abychom se konkrétně všichni naučili dělávat vlastním silou a schopnostem. Dnes toho jistě nemá vliv.

Slovanské zemi, chvál Bohu, nejsem jist, že tak zindustrializované jako západ. Na druhé straně nemusí se zapomínat, že většina slovanských zemí je místekem mnoha zanedbaných a chudých. Slovanstvo zůstalo v osadním převaze plemenem agrárním a bude dobré, když jiní zůstanou. Pokud bude obyvatelstvo slovanských vlastí možno dýchat čistý vzduch a stykat se s přírodou nezvyklou a nejsem to všechny kovářské komunity, potom Slované budou moci být hrdi na svou kulturu.

To ovšem neznamí, že průmysl se nesmí rozvíjet ve slovanských státech. Bylo by krajně pošetilé, myslit si něco takového. Zemědělství a průmysl jsou dva různé, mimo kterých bude stát každý moderní stát. Musí ale navzájem spoluexistovat, nikoliv se potřídat. Průmysl rok znamená nesmí být strašným základem lidí, jenž to vlivem vlivu na západě, dokud se slovanským státem nepodaří rozvíjet toto vše, dokud obyvatelstvo neshodí smíru s tím lepším světem. Jde, dokud mezi Slovany nebude více lidí, kteří pochopí životní moudrost a umění žít, když je jich na západě, nesmíce práva nesevit o naši povýšenosti nad ním. Budě-li obyvatelstvu dobré, bude dobré i vše, umění a všem sborům lidského života a myslení. V tomto směru všebec zřízenou větě v platnosti změna slova Masarykova, která řekla Čechům před všem: ani západitvi, ani východitvi, ryhá zdravý rozum a práce.

A tento zdravý rozum dosudáme, nanešením ke Všeslovanské jednoty, že nemí zradou na většinu všech Slovanů, když Ukrajinci domluvili se venkovem a že zůstane, aby se na schůzích jednoty o nich mluvilo jako o novozeměm členu slovanské rodiny.

Různé zprávy.

Necené vyvážení čirinců z Polska. Polští vlastníci se odhadlata násilně odevzdali Rusku všechny jak ukrajinské tak i rusko-ukrajinské. Ještě zvláště, že národ, který před několika lety slavně roztřítil po celém světě a byl v zahrádkách rozmístěn — dnes cíti, jak bezešle bylo by ubozáním vracecí se domů pod polskou eskortou, která je odevzdala německo-řidovský vlastník. Polská republika zapomněla na své svobody, které jí byly vloženy, když už polská vláda jest tak nevědomitá, to by mohla nepochybat, že na světě jest směrnárovní právo a zákon a že ještě můžeme být svědky jak Polsko samo hudec hledat pěstří.

Na výdání Ukrajinec. Naše redakce obdržela velice radostný dopis o činnosti ukrajinského vlastníka Vasila Visečkarevského. Uveřejněme tento dopis a poukážeme všem Ukrajincům na činné průjezdcího občana Vinohradníka, kterému svou cestou vydáváme dleto a ujíždějeme, že jeho práce všechny dobrými vlastníky oceněny bude. Když i jiní ukrajinci vyznají svou lásku k vlasti tak jako ji dává p. Vasili Vinohradník. Doučujeme, že poříbení Ukrajiny takových lidí stále a stále potřebuje, když vlast. Je jich tak málo. Mimo to z Lipníku nebyl vrácen zpět ani jeden výtisk „Hlas Ukrajiny“. O dnešních ukrajinských protestech v Lipníku napíšeme příště. Zde Vášm Boh, bratři Ukrajinci.

Redakce.

Dopis. Krásným příkladem je světově odělil vlastníkem Vasili Visečkarevský. Právou v živočich vědomi národní cíti, oč je milovat a chránit i bránit svou vlast — sděluje s ránou každou strast, která stihla jejich otce, nabídá je k svornosti, jest jim přítelem jejich smrti a vojáci se odpázejí velkou oddaností. A my, kteří s nimi žijeme, prosíme Osudu, aby byl jich zemi milosrdným spasitelem. V Lipníku, 28. března 1921. Helena Vojáčková, člen vojenského lesního správce, Lipník u Malovic.

Z redakce. Poslední dnešek se staly velice sesudné případy vrácení novin naší redakci. Když byl cca smutný zjev projevován od cizinců, to by nás nikterak nezepříklalo, — bohužel — ale noviny, jež přišly zpět, byly vráceny lidmi, jichž svatou povinnost jest, nejen se snadno rozhodnout, že skutečně ukrajinský časopis, ale i byli vzdělenci tém, kdež se zabývají součadem též zkušenou naší sestry Ukrajiny a prchňavých lidí do všech konců světa. Nemohli bychom někoho proti tomu namítl, jestli by ukrajinské úřady nevydaly hlavnímu redaktoru neznam k tomu a kolik lidí zůstali mrtví. Proto

mení zjev jest dvojnásobně smutný, ba hanbatný. Tam v ubohé Ukrajině krvečný Potíč a bolhevici snaží se všechny prospěšky zadusiť vše, co ukrajinským se nazývá a zde »pán« z Turnova, Vranova, Hradce Králové a jiných měst vracejí čista, v nichž se propaguje olefrený avšak poctivý boj za právo ukrajinského národa. Jsme přesvědčeni, že tito »páni« nemají v sebe žádného vlasteneckého cíti, že jsou pohodlnými a že žijí rozkouzle, zapomírajíce, že ubohý ukrajinský sedlák, jenž dnes v cizině podporuje boj za vysvobození Ukrajiny — jíž nemá moći a že rád by se navrátil domů. A děje se to zrovna totéž, když v jiných státech ukrajinským politickým pracovníkům vůči některým k nepřátelským intervencím zavírají díra, aby tito nemohli říci slovo svého práva na ochranu svého národa — že »páni« začínají čistě s pohodlněho stanoviska vracejí lid, jenž právě nejvíce mohl být rozlíšen. Rádi a ze srdeč věříme, když se nachází v městech, v nichž jsou Němeč, že tam slovenský lid jde těžko křížit titul tvořený synové Ukrajiny až početně srdci, když ho pořežou, kdežto »páni« ze západních měst napsí pouze »zpět« a pak ještě podepsí své ubohé jméno. Ponechávame takové haliby zapečetěné a jmeno těchto pohodlných »pánů« zafadime tam, kde jest, jejich město.

///

Knihkupectví a antikvariát

**S. LAVROVA
V PRAZE,
Karlovo náměstí 6..**

■ ■ ■ ■ ■

Knihy, všechnice, mapy, pohlednice všech slovanských jazyků při místech a dostupných cestách.

■ ■ ■ ■ ■

2222222222

Inserci pro »Hlas Ukrajiny« shřítk Irma

Mazel a spol., s. r. o., inserci a reklamy pod-

silky v Praze II., Václavské náměstí 13.

■ ■ ■ ■ ■

2222222222

Zkuste holici nář (čepelku) RIVO

který možno vložit do kalidžího holického přístroje. — Lopíti nelíti americké nože, mečem levněji. Tuzemský výrobek z tvrdého oceli.

Mazel a spol., Praha II., Václavské náměstí 13.

**Holíte
se sám?**

V tisících!! jde náš časopis do celé republiky a proto i inserce v něm jest nejvýhodnější a nejlevnější.